

EESTI NSV KULTUURIMINISTEERIUMI KIRJASTUSTE JA
POLÜGRAAFIATÖÖSTUSE PEAVALITSUS

**AJALEHTEDE LADUMISE JA
KÜLJENDAMISE
VEERGUDETA MEETOD**

2/41765-

214
AJALEHTEDE LADUMISE JA
KÜLJENDAMISE VEERGUDETA
MEETOD

207
KRASNODARI KRAI TOIMETUSTE JA
TRÜKIKODADE TÖÖKOGEMUSTEST

1200
1957

2

Tartu Riikliku Olikooli
Raamatukogu

41765

I NLKP XX kongress ja ajakirjanduse ülesanded

NLKP XX kongressi poolt nõukogude rahva ette püstitatud ülesannete lahendamisel on tähtis osa rajooni- ja linnaajalehtedel.

Nad mobiliseerivad meie maa töötajaid kuuenda viie aasta plaani ennetähtaegsele täitmisele, üldistavad ja levitavad tööstuse ja põllumajanduse novaatorite eesrindlikke kogemusi, paljastavad meie ettevõtetes ja asutustes esinevaid vigu ning aitavad neist vabaneda.

Nende suurte ülesannete valgusel peavad toimetuste ja trükikodade töötajad tõstma ajalehede osatähtsust poliitilises ja majanduslikus elus nii, et ajalehed oleksid parteiorganisatsioonide tõelisteks abilisteks võitluses meie partei poliitika — Nõukogude riigi elulise aluse ellurakendamise eest.

Meie ajalehed peavad olema kõrgelt ideelised ja aktuaalsed sisult, hästi, arusaadavalt ja tehniliselt õigesti kujundatud, ilmuma rangelt graafiku kohaselt ja jõudma õigeaegselt lugejateni.

Et lahendada neid ülesandeid, tuleb põhjalikult parandada toimetuste ja trükikodade tööd ajalehede

väljaandmisel, tõsta toimetuse iga töötaja osatähtsust ja vastutust, tõsta trükikoja töötajate kvalifikatsiooni ning parandada töö organiseerimist.

Võideldes mainitud ülesannete täitmise eest, parandasid paljud meie krai trükikojad ja toimetused tunduvalt oma tööd ajalehede väljaandmisel, saavutasid nende sisu ja tehnilise kujunduse parandamise ning ilmumise kiirendamise, rakendades uut eesrindlikku ladumise ja küljendamise meetodit. — veergudeta meetodit. Selle meetodi olemus seisab selles, et toimetuste ja trükikodade töö põhjaliku ümberkorraldamisega osutus töö veerutõmmistega üleliigseks. Ladujad, saades kvaliteetsed originaalid täpselt arvestatud makettidega, laovad ja teostavad kohe ka ajalehe küljendamise. Vajadus koosseisulise küljendaja järele langeb sel juhtumil ära.

Veergudeta ladumise ja küljendamise meetodi omandamine ei valmista erilisi raskusi. Selle edu määravad inimesed ja töö õige organiseerimine. Seda kinnitavad veenvalt Primorski-Ahtarski, Severski, Abinski, Tbilisi, Jaroslavli ja paljude teiste meie krai rajoonide toimetuste ja trükikodade töökogemused.

II Toimetuse töö uue meetodi järgi

Veergudeta ladumise ja küljendamise meetod sundis kogu toimetuse aparadi tööd põhjalikult muutma ja ümber korraldama. Töö sellise ümberkorraldamise tulemusena kindlustavad toimetused nüüd juba kogu

masinal ümberkirjutatud, redigeeritud ja maketi järgi ära märgitud materjali äraandmise plaani ja graafiku kohaselt.

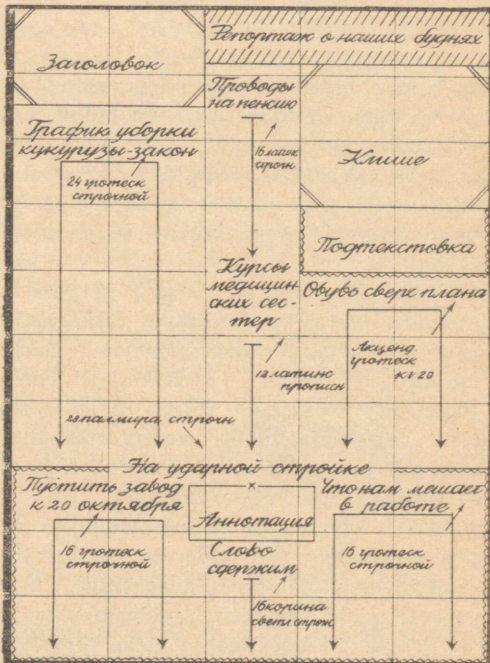
Sealjuures on graafik koostatud enamasti nii, et ajaleht ilmuks trükist õhtul kella 6—8 ajal, mis selgesti nähtub Primorski-Ahtarski rajooni ajalehe «Znamja Kommunizma» ilmumise graafikust.

Tuleb märkida, et toimetused on nüüd hakanud originaale tunduvalt paremini ladumiseks ette valmistama. Peeaegu kõik materjalid redigeeritakse toimetuse töötajate, sealhulgas toimetajate ja korrektorite poolt originaalis, mis väldib paranduste tegemise küljendites.

Käsikirjaridade ümberarvutamise kergendamiseks on toimetustes kindlaks määratud ümberkirjutamiseks kasutatava paberi standardformaad. Samuti on välja arvutatud kesk- ja kraiajalehtede ning TASS-i ametlike materjalide ridade ümberarvutamise koefitsient rajooniajalehtede veeruformaadile ($2^{3/4}$ kvadraati), mis tunduvalt kiirendab maketi ja mitmesuguste laoformaatide väljaarvutamist.

Toimetustes, kes on üle läinud ladumise ja küljendamise veergudeta meetodile, on tunduvalt parenenud ajalehtede väljalaske planeerimine. Toimetused koostavad nüüd järgmiste numbrite plaanid juba varakult. Laupäeviti koostatakse plaan terveks nädalaks ette, s. o. 3-e numbri jaoks korraga. Välkkoosolekuil, mis toimuvad esmaspäeviti, tehakse need plaanid teatavaks igale toimetuse töötajale. Järgmise

Макет 1-й полосы

Ajalehe esikülje makett.

ЛЕНИНСКОЕ ЗНАМЯ

Выходит один раз в неделю. Учредитель: Ленинградский комитет ВЛКСМ. Адрес: Ленинград, ул. Дзержинского, 10. Редакция: Ленинград, ул. Дзержинского, 10. Телефон: 1-10-10.

Репортаж О НАШИХ БУДНЯХ

Почва в окрестках

Работы в саду и огороде являются одним из любимых занятий школьников. В Ленинградском районе организованы десятки клубов садоводов и огородников. В них ребята изучают основы садоводства и огородничества, получают практические навыки. Многие из них уже имеют свои сады и огороды. В школах проводятся уроки садоводства и огородничества, где ребята узнают о пользе этих занятий и о том, как правильно ухаживать за растениями. В школах также организованы садоводческие бригады, которые занимаются посадкой и уходом за деревьями и кустарниками. Это способствует формированию у ребят бережного отношения к природе и любви к своему городу.

В саду и огороде ребята получают практические навыки садоводства и огородничества. Фото: А. Смирнов.

График уборки кунжуты — закон

В районных садах и огородах уборка кунжуты является одним из основных занятий школьников. Ребята участвуют в этом процессе с большим интересом. Они узнают о том, как правильно собирать урожай и как его хранить. Уборка кунжуты — это не только полезное занятие, но и отличное средство для формирования у ребят навыков самостоятельной работы и ответственности. Многие ребята уже имеют свои сады и огороды, где они выращивают различные овощи и фрукты. Это способствует формированию у ребят бережного отношения к природе и любви к своему городу.

Обусть сверх плана

В Ленинградском районе организованы десятки клубов садоводов и огородников. В них ребята изучают основы садоводства и огородничества, получают практические навыки. Многие из них уже имеют свои сады и огороды. В школах проводятся уроки садоводства и огородничества, где ребята узнают о пользе этих занятий и о том, как правильно ухаживать за растениями. В школах также организованы садоводческие бригады, которые занимаются посадкой и уходом за деревьями и кустарниками. Это способствует формированию у ребят бережного отношения к природе и любви к своему городу.

ВЕСНА МЕЛКОПТИК СЕТЬ

В школах организованы садоводческие бригады, которые занимаются посадкой и уходом за деревьями и кустарниками. Это способствует формированию у ребят бережного отношения к природе и любви к своему городу. Многие ребята уже имеют свои сады и огороды, где они выращивают различные овощи и фрукты. Это способствует формированию у ребят навыков самостоятельной работы и ответственности.

В школах организованы садоводческие бригады, которые занимаются посадкой и уходом за деревьями и кустарниками. Это способствует формированию у ребят бережного отношения к природе и любви к своему городу. Многие ребята уже имеют свои сады и огороды, где они выращивают различные овощи и фрукты. Это способствует формированию у ребят навыков самостоятельной работы и ответственности.

На ударной стройке

Вечерний клуб в 10 клубов

В Ленинградском районе организованы десятки клубов садоводов и огородников. В них ребята изучают основы садоводства и огородничества, получают практические навыки. Многие из них уже имеют свои сады и огороды. В школах проводятся уроки садоводства и огородничества, где ребята узнают о пользе этих занятий и о том, как правильно ухаживать за растениями. В школах также организованы садоводческие бригады, которые занимаются посадкой и уходом за деревьями и кустарниками. Это способствует формированию у ребят бережного отношения к природе и любви к своему городу.

Слово старшему

В школах организованы садоводческие бригады, которые занимаются посадкой и уходом за деревьями и кустарниками. Это способствует формированию у ребят бережного отношения к природе и любви к своему городу. Многие ребята уже имеют свои сады и огороды, где они выращивают различные овощи и фрукты. Это способствует формированию у ребят навыков самостоятельной работы и ответственности.

Теплый вечер в саду

В школах организованы садоводческие бригады, которые занимаются посадкой и уходом за деревьями и кустарниками. Это способствует формированию у ребят бережного отношения к природе и любви к своему городу. Многие ребята уже имеют свои сады и огороды, где они выращивают различные овощи и фрукты. Это способствует формированию у ребят навыков самостоятельной работы и ответственности.

Sama ajalehe esikül.

numbri küljendimakettide mustendid täpsustatakse ajalehe ladumisele eelneval päeval.

Tänu sellele, teab toimetuse iga töötaja juba varakult, missugusesse numbrisse, millise materjali ja kui suures reamahus peab ta ajalehe jaoks ette valmistama. Kaks päeva enne küljendamist määravad toimetuste sekretärid kindlaks ühe või teise artikli äraandmise täpse tähtaja.

Sealjuures annavad toimetuste sekretärid ladumisele esijoones need materjalid, mis lähevad sise-mistele külgedele, ja alles siis väliskülgede materjalid.

Esimesel päeval (esmaspäeviti, kolmapäeviti ja reedeti) annavad nad, vastavalt graafikule, ladumisele 1500—1700 rida. Kohalikud operatiivmaterjalid, samuti ka raadio kaudu vastuvõetud TASS-i materjalid antakse ära trükkimisele eelneva päeva õhtul või siis trükkimiseks ettenähtud päeva varahommikul.

Koos täpselt välja arvutatud originaalidega saabub trükikotta ka küljendi graafiline makett. Makettides on täpselt välja arvutatud kõik pealkirjad, üldpealkirjad ja rubriigid. Makett koostatakse spetsiaalsel blanketil, mis on jagatud viieks veeruks ja tinglikult 10-le korpusreale võrduvaiks ruutudeks.

Makett on tulevase küljendi täpne koopia. Maketid antakse trükikotta esmaspäeva, kolmapäeva ja reede hommikul kella 10—11 ajal. Selleks ajaks jõuavad ladujad tavaliselt kirjakestid ladumiseks ette valmistada.

Tuleb märkida, et mõnedes toimetustes ja trüki-

kodades rakendatakse koos veergudeta meetodil küljendamisega laialdaselt ka niinimetatud ladumise sõlme meetodit — ühele või teisele küljendile planeeritud üksikute materjalide ärajaotamist (artiklite valimikud, joonealused, kolme- ja kaheveerulised artiklid). See võimaldab kogu tööpäeva jooksul ühtlaselt koormata toimetuse kõiki töotajaid — kirjan- duslikust kaastöölisest kuni korrektorini.

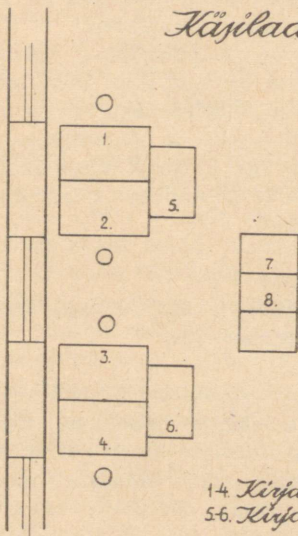
Omandanud ladumise ja murdmise eesrindliku meetodi, saavad toimetused võimaluse oma töö täp- seks planeerimiseks, originaalide kvaliteetseks läbi- töötamiseks, nende ühtlaseks ja õigeaegseks ladu- misele andmiseks koos iga küljendi täpse maketiga, millel on otsustav tähtsus ajalehe kvaliteetsel ja õigeaegsel väljaandmisel.

III Veergudeta ladumise ja küljendamise meetod trükikodades

Ajalehe veergudeta ladumise ja küljendamise meetod ei nõua mitte üksnes toimetuste täpset ja kvaliteetset tööd, vaid niisama head töö organiseerimist ka trükikodades, eriti ladujate osas, sest laduda ja kohe küljendada on palju raskem kui ainult laduda.

Seepärast pöörataksegi veergudeta meetodile üle- läinud trükikodades sellele tõsist tähelepanu. Neis on rakendatud rida abinõusid, mis tagavad ladujate kvaliteetse ja viljaka töö. Nii näiteks on reas trüki-

*Käsiladujate
töökohad*

- 1-4. Kirjaregaalid
 5-6. Kirjaregaalid [tüt-
 telkirjad]
 7. Küljendamislaud
 8. Anatõmbepress

kodades töökohad varustatud kombineeritud kirja-regaalidega. Regaalid on varustatud rippriiulitega vahematerjali, tahukate ja igasuguses mõõdus joonte kastide paigutamiseks. Vasakpoolsele lauale on paigutatud põhi-trükikirja kastid, parempoolsele eralduskirja kastid. Trükikirja kastide vahel asetseb laudik laotava küljendiga ja küljendi makett. Igal ladujal on 2—3 ühe-, kahe- ja kolmeveerulisele formaadile seatud rivikut.

Ladujaile õpetatakse õigeid töövõtteid, küljendamise reegleid, originaali teksti lugemist terve rea ulatuses korraga, mitme riviku üheaegset kasutamist jne.

Väärrib märkimist, et veergudeta meetodil ladumisel ja küljendamisel töötavad ladujad palju suurema tähelepanuga ja teevad tunduvalt vähem vigu, sest neil tuleb nüüd parandusi teha küljendites. Kuid on teada, et parandada küljendites on tunduvalt raskem kui veergudes.

Tavaliselt on veergudeta ladumisele ja küljendamisele üleläänud trükikodades sotsialistlik võistlus hästi organiseeritud. See on muutunud konkreetsemaks ja tõhusamaks.

Iga päev või ülepäeviti märgitakse töönäitajate tahvilil ära töönormide täitmine. Seetõttu teavad töölised alati, kuidas nad on täitnud töönorme ja kui suur on nende teenistus. Kõik see loob paremad tingimused tööviljakuse tõusuks.

Nii näiteks täitsid Primorski-Ahtarski trükikoja

ladujad oma 1956. a. 9 kuu töönormi 117,2%, Jaroslavl'i trükikoja ladujad 124,3%, Severski trükikoja ladujad 131,0% ja Abinski trükikoja ladujad 114,6%.

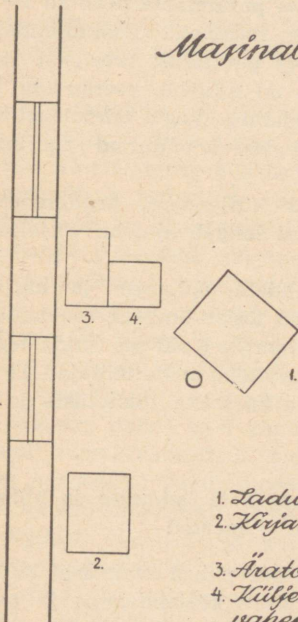
IV Veergudeta meetodil ajalehe ladumine ja küljendamine masinallao puhul

Suurema osa krai toimetuste ja trükikodade üleminekuga veergudeta ladumise ja küljendamise meetodile asusid meie ettevõtete novaatorid lahendada ladumismasinatega varustatud trükikodade samale meetodile ülemineku küsimust.

Esimestena kraisis hakkasid veergudeta ladumise meetodit linotüübil juurutama Armaviri linna ajalehetoimetuse ja trükikoda. Seejärel läksid sellele eesrindlikule töömeetodile üle Neftegorski, Tihoretski ja Eiski toimetused ja trükikojad. Muidugi nõudis veergudeta ladumise meetodile üleminekuks siin toimetuse töö niisama põhjalikku ümberkorraldamist kui käsiladumise puhul. See nõudis samuti masinalladuja väljaõpetamist ajaleheküljendamise ja pealkirjade ladumise alal. Masinalladuja töökoht tuli varustada, nagu joonisel on näha, pealkirjade ladumiseks ja ajalehe küljendamiseks vajalike vahenditega.

Eriti suur tähtsus on veergudeta ladumise ja küljendamise meetodil masinallao puhul neile toimetustele ja trükikodadele, kes lasevad välja ülepäeviti ilmuvat 4-küljelist ajalehte. Siin masinalladuja-küljendaja (nagu teda nüüd kutsutakse) mitte ainult ei lao vaid ka küljendab ise. Ta teeb ka küljendist

*Masinalladiija
töökoht*

1. Ladumismasin
2. Kirjaregaal [tiitel - kirjad]
3. Äratõmberess
4. Küljendamislaud vahematerjalidega

tõmmised korrektoori jaoks ja ei paranda mitte üksnes tekstis ladumise ajal tehtud vigu, vaid teeb ka küljendiparandused.

Tuleb märkida, et nüüd püüab masinalladuja samuti kui käsiladujagi võimalikult hoolikalt ja puhalt laduda, sest vigu parandama peab ta ise.

Seepärast esineb masinalladuja-küljendaja poolt küljendatud külgedes parandusi tavaliselt vaid tähtsusetul määral. Nii on ajalehe veergudeta meetodil ladumise ja küljendamise kogu tehnoloogiline protsess neis trükikodades koondunud masinalladuja-küljendaja kätte.

Seega vabanevad küljendaja, äratõmmete tegija ja parandaja. Nullini langeb ajalehe väljalaskja osatähtsus.

Üleminek veergudeta ladumise ja küljendamise meetodile nõudis töö tõsist ümberkorraldamist ja nii mõnegi raskuse ületamist. Kuid see, mida tegid Tiho-retski ja Eiski ajalehetoimetuste töötajad ja polügrafistid, on jõukohane ka teiste toimetuste ja trükikodade töötajatele.

V Mida annab veergudeta ladumise ja küljendamise meetod

Veergudega meetodi puhul takistasid ladumine ja küljendamine, peamiselt küljendamine ja paranduste tegemine, ajalehtede õigeaegset ilmumist. Nelja-küljelise A-3 formaadis ajalehe küljendamiseks, mida teostati pealegi ühel ja samal päeval, kulutati 5—6 tundi.

Tavaliselt tuli küljendamise ajal teostada üksikute materjalide lühendamist või siis täiendavat juurdekirjutamist, mis nõudis palju aega.

Väga palju aega kulutati samuti paranduste tegemiseks. Parandati materjale veergudes, küljendites ja isegi trükimasinas. Lehekülgi küljendati tihti ümber. Kõike seda tehti kiiruga, mis ei jätnud mõju avaldamata ka ajalehe kvaliteedile. Seetõttu ilmus ajaleht hilinemisega.

Veergudeta ladumise ja küljendamise meetodile üleminekuga tagavad toimetuste ja trükikodade töötajad ajalehe väljaandmise 8 töötunniga.

Ka ajalehtede kvaliteet on tunduvalt paranenud. Peaaegu täielikult on likvideeritud juba laotud artiklite lühendamise juhtumid, on kaotatud ebaühtlased materjali jaotamised, ajalehtedes on märgatavalt vähem vigu. Ajalehed ilmuvad graafiku kohaselt ja jõuavad lugejatele varem kätte.

Loobudes veergude sidumisest, veerutõmmiste ja veergudes paranduste tegemisest, säästavad trükikojad iga numbri puhul 6—7 tundi tööaega, samuti ka tunduval hulgal paberit ja sidumisnööri. Palju väiksemaks on jäänud ka ületundide arv.

Krai 37 ajalehetoimetust ja trükikoda on juba üle läinud veergudeta ladumise ja küljendamise meetodile. Ülesanne seisab nüüd selles, et ka teised toimetused ja trükikojad omandaksid selle eesrindliku meetodi, mis annab võimaluse ajalehtede õigeaegseks ja graafikukohaseks väljaandmiseks kõrgel kujunduslikul ja trükitehnilisel tasemel.

Безграничный метод набора и верстки газет
На эстонском языке.

Toimetaja K. Tapper

Ladumisele antud 25. III 1957. Trükkimisele
antud 29. IV 1957. Paber 60×92, 1/32.
Trükiarv 1200. Trükipoognaid 0,5. MB-02990.
Tellimise nr. 1132.

Trükikoda «Tartu Kommunist», Tartu, Üli-
koõli 17/19.

Tasuta

www.ck12.org

Tasuta

A-21516
II

TÜ RAAMATUKOGU

1 0300 00345254 9